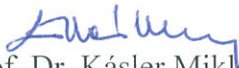

LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap

Prof. Dr. Kásler Miklós
emberi erőforrások minisztere

Prof. Dr. Mészáros József
Nyugdíjbiztosítási Alapot
kezelő szerv vezetője

I. A Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése egyenlegének alakulása, feltételrendszerének értékelése

A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény (továbbiakban: költségvetési törvény) a Nyugdíjbiztosítási Alap (a továbbiakban: Ny. Alap) bevételi és kiadási főösszegét 3 361 466,2 millió forintban, „0” egyenleggel határozta meg, amely a nyugdíjbiztosítási költségvetési szerv működési előirányzatait is tartalmazta.

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság jogutódlással, a Magyar Államkincstárba történő beolvadással 2017. október 31-én megszűnt. Az 1992. évi LXXXIV. törvény 11. § (5) bekezdése alapján az Ny. Alap 2018. évi működési bevételi és kiadási előirányzata – fejezeti hatáskörű módosítással – átvezetésre került az Ny. Alapot kezelő Magyar Államkincstár részére. Az előirányzat-átvezetésnek megfelelően az Ny. Alap fejezetének működési szektorában 2018. évben teljesítés nem történt.

Az Ny. Alap törvényi előirányzatai – a működési célú előirányzatok átvezetésén túl – 2018. év végén két jogcímen módosultak. Egyrészt a 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény végrehajtásáról rendelkező 2018. évi LXXXIV. törvény 15. § szerint a bevételi oldalon a Tervezett pénzeszköz-átvétel előirányzata növekedett az Ny. Alap 2017. évi hiánya megtérítésének összegével, 5 386, 8 millió forinttal. Továbbá szintén 2018. december hónap végén a Kormány 1753/2018. (XII.20.) Korm. határozata 1. a) pontja szerint egyaránt azonos összeggel – 906,7 millió forinttal – növekedett a bevételi oldalon a Tervezett pénzeszköz-átvétel, a kiadási oldalon pedig a Postaköltség előirányzata.

Az Ny. Alap év végi egyenlegének alakulását befolyásolta, hogy a költségvetési törvény 33. § (3) bekezdésében adott felhatalmazás alapján a Kincstár intézkedett az Ny. Alap tárgyévi utolsó bevételének beérkezése és az utolsó ellátás kifizetése után többletet mutató pénzforgalmi egyenlegének visszautalásáról. A Tervezett pénzeszköz-átvétel címén kapott hozzájárulás terhére 6 080,2 millió forint visszautalására került sor.

Az Ny. Alap 2018. évi költségvetése alakulásában fontos szerepet játszott, hogy a Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része a költségvetési törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az előző évi 71,61%-os mértékről 79,5 %-ra növekedett.

A költségvetési törvény a szociális hozzájárulási adó mértékét a többször módosított 2011. évi CLVI. törvény 459. § (1) bekezdése alapján a 2018. évre vonatkozó 20%-os adómértékkel vette figyelembe. A 2017. november 23-án kihirdetett 2017. évi CLVI. törvény a szociális hozzájárulási adó mértékét 2018. január 1-től 19,5 %-ra módosította. 2017. évben a szociális hozzájárulási adó mértéke 22,0% volt.

A biztosított nyugdíjjárulék mértéke 10%, mely a teljes járulékalap után fizetendő, a bázisévhez képest nem változott.

További meghatározó tényező, hogy a költségvetési törvény 57. §-a a 2018. évi nyugdíjmelés meghatározásánál 3,0%-os fogyasztói árnövekedés figyelembevételével számolt a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 62. § (1) és (2) bekezdése alapján.

A költségvetési törvény elfogadását követő változás, hogy 2018. január 1-jétől a nyugellátásokat a 2017. novemberi kiegészítésre tekintettel, a – nyugellátások és egyes más ellátások 2018. január havi emeléséről szóló – 359/2017. (XI.30.) Korm. rendelet alapján először 0,8 %-kal kellett emelni a Tny. (5) bekezdése alapján, a 3 %-os emelésre ezt követően került sor.

A Kormány 183/2018. (X. 8.) Korm. rendelete határozta meg a 2018. évi nyugdíjprémium és egyes más ellátások után járó egyszeri juttatás mértékét, a kifizetésekre e jogcímen 2018. november hónapban került sor.

II. A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek, kiadásainak teljesítése

Az Ny. Alap a 2018. évet 3 352 718,5 millió forint bevételi és 3 352 417,3 millió forint kiadási főösszeg mellett, 301,2 millió forint többlettel zárta.

A teljesítés alakulását a következő táblázat szemlélteti.

Megnevezés	2017. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi módosított előirányzat	2018. évi teljesítés	millió forint; százalék	
					2018. évi telj. a módosított előir. %-ában	2018. évi telj. a 2017. évi telj. %-ában
Bevételi főösszeg	3 199 820,6	3 361 466,2	3 365 804,7	3 352 718,5	99,6	104,8
Kiadási főösszeg	3 205 207,4	3 361 466,2	3 350 658,9	3 352 417,3	100,1	104,6
Egyenleg	-5 386,8	0,0	15 145,8	301,2		

A bevételek főösszege 0,4%-kal, 13 086,2 millió forinttal elmarad a módosított előirányzattól. A kiadások főösszege pedig 1 758,4 millió forinttal, 0,1%-kal túlteljesült.

Az előző évi teljesítéshez viszonyítva a bevételi főösszeg 152 897,9 millió forinttal, 4,8%-kal, a kiadási főösszeg pedig 147 209,9 millió forinttal, 4,6%-kal növekedett.

Éves szinten az Ny. Alap bevételei az Ny. Alap kiadásainak 100,0%-át fedezték és minimális, 301,2 millió forint összegű többlete képződött.

II. 1. A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek teljesítése

Az Ny. Alap 2018. évi bevételi főösszege 3 352 718,5 millió forint. A bevételek döntő hányadát (97,6%-át) a szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és a járulékbévételek, hozzájárulások, valamint a késedelmi pótlék és bírság együttes (3 286 452,7) millió forint összege tette ki.

II. 1. 1. Nemzeti Adó- és Vámhivataltól érkező Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része, és Biztosított (egyéni) nyugdíjjárulék

A bevételek között meghatározó jelentőségű a *Nemzeti Adó- és Vámhivataltól (a továbbiakban: NAV-tól) érkező szociális hozzájárulási adó, és a biztosított járulékbévételek együttes 3 263 356,4 millió forint* összege, amely 108,1 millió forinttal alacsonyabb az előirányzat értékénél, és az előző évi teljesítéshez képest pedig 304 631,2 millió forint összegű, 10,3%-os növekedést mutat.

millió forint; százalék

Megnevezés	2017. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	2018. évi telj. az előir. %-ában	2018. évi telj. a 2017. évi telj. %-ában
NAV-tól érkező Szociális hozzájárulási adó és járulékbévételek összesen	2 958 725,2	3 263 464,5	3 263 356,4	100,0	110,3
Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék	1 781 764,6	1 963 429,5	1 938 321,7	98,7	108,8
Biztosított (egyéni) nyugdíjjárulék	1 176 960,6	1 300 035,0	1 325 034,7	101,9	112,6

A **Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része 1 938 321,7 millió forint**, amely 25 107,8 millió forinttal, 1,3%-kal alacsonyabb az előirányzatnál, és 156 557,1 millió forinttal, 8,8%-kal magasabb a bázisévi teljesítésnél. A szociális hozzájárulási adó előirányzathoz való elmaradásának oka, hogy a költségvetési törvény elfogadásakor a szociális hozzájárulási adó mértéke 20%-kal került figyelembevételre, amely jogszabályi változás következtében 2018. január 1-től 19,5%-ra mérséklődött. A szociális hozzájárulási adó előző évhez viszonyított növekedéséhez hozzájárult a bruttó keresetnövekedés, másrészt pedig a szociális hozzájárulási adó megoszlási arányának Ny. Alap javára végrehajtott emelése.

A **Biztosított nyugdíjjárulék összege 1 325 034,7 millió forint**, amely 24 999,7 millió forinttal, 1,9%-kal magasabb az előirányzatnál, és 148 074,1 millió forinttal, 12,6%-kal haladja meg az előző évi értéket. A foglalkoztatottság kedvező alakulása a KSH adatokban is nyomon követhető, amely szerint a bruttó átlagkereset 11,3%-kal, az alkalmazottak száma pedig 1,2%-kal nőtt a bázisévhez képest, az ezen adatok alapján számított bruttó keresettömeg pedig 12,6%-kal emelkedett.

II. 1. 2. Egyéb járulékok és hozzájárulások

millió forint; százalék

Megnevezés	2017. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	2018. évi telj. az előir. %-ában	2018. évi telj. a 2017. évi %-ában
Egyéb járulékok és hozzájárulások összesen	16 975,6	16 581,9	18 636,5	112,4	109,8
Megállapodás alapján fizetők járulékai	843,5	826,1	808,1	97,8	95,8
Egyszerűsített foglalkoztatás utáni közteher	16 132,1	15 755,8	17 828,4	113,2	110,5

Egyéb járulékok és hozzájárulások összege 18 636,5 millió forint, amely összességében 2 054,6 millió forinttal, 12,4%-kal magasabb az előirányzatnál, és 1 660,9 millió forinttal,

9,8%-kal magasabb a bázisidőszaki értéknél. Az Egyéb járulékok és hozzájárulások egyes jogcímeinek teljesítése a következők szerint alakult.

- **A Megállapodás alapján fizetők járulékainak 808,1 millió forint** összege 18,0 millió forinttal, 2,2%-kal elmarad az előirányzattól, és 35,4 millió forinttal, 4,2%-kal kevesebb a bázisévi teljesítésnél. E járulékok megfizetése az 1997. évi LXXX. törvény 34. és 35. §-a alapján történik, nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából. Mértéke 34%, mely a bázisévhez képest nem változott. E járulékbévételek csökkenése összefügg azzal, hogy a megállapodás-kötések száma az elmúlt években folyamatosan csökkent. 2017. év végén az érvényben lévő megállapodások száma 1 615 darab, 2018. december 31-én pedig 1 381 darab volt. Az ügyfelek 2018. évben 474 darab új megállapodást kötöttek, miközben 708 megállapodás szűnt meg. A 2018-ban létrejött megállapodások 98,2%-a szolgálati idő és nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset, 1,4%-a az öregségi teljes, illetve résznyugdíjra jogosultsághoz hiányzó szolgálati idő megvásárlása, 0,4%-a pedig felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytatott tanulmányok idejének szolgálati időként történő elismerése céljából került megkötésre.
- **Az Egyszerűsített foglalkoztatás után fizetendő közteher Ny. Alapot megillető része 17 828,4 millió forint** összegben teljesült, amely 2 072,6 millió forinttal, 13,2%-kal magasabb az előirányzatnál, és 1 696,3 millió forinttal, 10,5%-kal meghaladja a bázisévi teljesítést. A 2010. évi LXXV. törvény 8. § (2) bekezdése alapján e közteher a mezőgazdasági és turisztikai idénymunka esetében 500 forint, az alkalmi munka eseteiben 1000 forint, a filmipari statiszta alkalmi foglalkoztatása esetén pedig 3000 forint összegben terheli a foglalkoztatót. Ebből az adóhatóság 91,8%-ot az Ny. Alapnak, 1,4%-ot az Egészségbiztosítási Alapnak, 6,8%-ot a Nemzeti Foglalkoztatási Alapnak utal át (13. § (2) bek.).

II. 1. 3. Késedelmi pótlék, bírság

Megnevezés	2017. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	millió forint; százalék	
				2018. évi telj. az előir. %-ában	2018. évi telj. a 2017. évi %-ában
<i>Késedelmi pótlék, bírság</i>	<i>6 523,4</i>	<i>8 492,4</i>	<i>4 459,8</i>	<i>52,5</i>	<i>68,4</i>

Késedelmi pótlék, bírság címen 4 459,8 millió forint érkezett az Ny. Alap számlájára, amely 4 032,6 millió forinttal, 47,5%-kal kevesebb az előirányzatnál, és 2 063,6 millió forinttal, 31,6%-kal elmarad az előző évi teljesítéstől.

2001. január 1-jétől a NAV késedelmi pótlék és bírság számlájára befolyt összegből a társadalombiztosítás pénzügyi alapjait megillető összeget a NAV számolja ki. A számítás alapja a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól és azok 1993. évi költségvetéséről szóló 1992. évi LXXXIV. törvény 13. számú mellékletében szereplő képlet.

II. 1. 4. Költségvetési hozzájárulások

millió forint, százalék

Megnevezés	2017. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi módosított előirányzat	2018. évi teljesítés	2018. évi telj. az előir. %-ában	2018. évi telj. a 2017. évi %-ában
Költségvetési hozzájárulások	208 000,0	65 921,5	72 215,0	60 641,9	84,0	29,2
Tervezett pénzeszköz-átvétel	208 000,0	65 921,5	72 215,0	60 641,9	84,0	29,2

A költségvetési törvény Tervezett pénzeszköz-átvétel jogcímen 65 921,5 millió forint összegű előirányzatot tartalmazott, mely előirányzat 2018. december hónapban módosításra került.

Egyrészt, a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény végrehajtásáról rendelkező 2018. évi LXXXIV. törvény 15. § szerint a Tervezett pénzeszköz-átvétel előirányzata – a 2017. évi hiány megtérítés összegével megegyezően – növekedett 5 386,8 millió forinttal. Másrészt az 1753/2018. (XII.20.) Korm. határozat 1. a) pontja szerint 906, 7 millió forinttal növekedett a Tervezett pénzeszköz-átvétel előirányzata.

A 72 215,0 millió forint módosított előirányzathoz képest 2018. évben **Tervezett pénzeszköz-átvételre 60 641,9 millió forint** összegben kerül sor. A 11 573,1 millió forinttal alacsonyabb teljesítés oka egyrészt az, hogy a finanszírozási tervben szereplő december havi pénzeszköz-átvételre (5 493,0 millió forint) nem volt szükség, másrészt további visszautalásra került sor. A költségvetési törvény 33. § (3) bekezdésében adott felhatalmazás alapján a Kincstár intézkedett az Ny. Alap – tárgyévi utolsó bevételének beérkezése és az utolsó ellátás kifizetése után – többletet mutató pénzforgalmi egyenlegének visszautalásáról a Tervezett pénzeszköz-átvétel címén kapott hozzájárulás terhére. A 6 080,2 millió forint visszautalását követően az Ny. Alap pénzforgalmi egyenlege nulla forint volt.

A tárgyévi teljesítés a bázisévihez képest 147 358,1 millió forinttal volt alacsonyabb, alapvetően a szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető részének 2018. évi növekedésével összefüggésben.

II. 1. 5. Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek

millió forint; százalék

Megnevezés	2018. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	2018. évi telj. az előir. %-ában	2018. évi telj. a 2017. évi %-ában
Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcs. egyéb bevételek	4 957,3	5 006,5	5 605,7	112,0	113,1
Kifizetések visszatérülése és egyéb bevételek	4 957,3	5 006,5	5 605,7	112,0	113,1

A nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek 5 605,7 millió forint összegben teljesültek, amely 599,2 millió forinttal, 12,0%-kal meghaladja az éves előirányzatot, és 648,4 millió forinttal, 13,1%-kal magasabb a bázisidőszaki teljesítésnél.

Az itt kimutatott bevételek 49,2 %-át, 2 760,4 millió forintot a magán-nyugdíjpénztárak átutalásai teszik ki. A bázisévhez viszonyítva ezen összeg – a 2017. évben jelentkező reálhozam átutalásokat is figyelembe véve – 561,9 millió forinttal, 26,0%-kal emelkedett.

Az egyéb bevételek teljesítésénél kiemelendő még a – tárgyévet megelőző évhez kapcsolódó – jogalap nélkül felvett ellátások (követelések) megtérülése, melynek részaránya 18,5%. A jogalap nélkül felvett ellátásokkal kapcsolatos megtérülések összege 2018-ban 1 035,1 millió forint, amely 10,5 millió forinttal, 1,0%-kal magasabb az előző évi értéknél.

Az Ny. Alapot megillető visszatérítések és egyéb végleges bevételek részaránya szintén 18,5%-ot tesz ki, összege 1 037,8 millió forint, amely 83,0 millió forinttal, 8,7%-kal növekedett a bázisévhez képest.

A különféle egyéb bevételekből (megtérített ellátások, megtérítés a biztosítóktól [168/1997. (X.6.) Korm. rendelet 76/B. §], egyéb kárigény megtérítés, mulasztási bírság, késedelmi kamat, stb.) az Ny. Alapnak 772,4 millió forint bevétele keletkezett, ezen összeg 6,8 millió forinttal, 0,9%-kal alacsonyabb a bázisévi értéknél.

II. 1. 6. Vagyongazdálkodással kapcsolatos bevételek

Megnevezés	2017. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	millió forint; százalék	
				2018. évi telj. az előir. %-ában	2018 évi telj. a 2017. évi %-ában
<i>Vagyongazdálkodás bevételei</i>	9,5	44,4	18,2	41,0	191,6
Ellátások fedezetére szolgáló vagyongazdálkodás bevételei	9,5	44,4	18,2	41,0	191,6

A vagyongazdálkodással kapcsolatos bevételek 18,2 millió forint összegű teljesítése az Ny. Alapot járuléktartozás fejében megillető pénzkövetelések tárgyévi 17,5 millió forintos megtérüléséből, illetve az egyéb bérleti- és lízingdíj bevételek 0,7 millió forintos megtérüléséből származik.

II. 1. 7. A Nyugdíjbiztosítási Alap likviditása, a Kincstári Egységes Számlához kapcsolódó megelőlegezési számla igénybevételének alakulása

A likviditás és a hitelállomány alakulását az Ny. Alap esetében elsősorban a szociális hozzájárulási adó, valamint a járulékbételek és hozzájárulások bevételei és a nyugdíj kifizetések közötti időbeli és összecszerű eltérés, valamint a „tervezett pénzeszköz-átvétel” összege és ütemezése határozta meg. Az Ny. Alap 2018. január 1-jén nem rendelkezett hitelállománnyal, összefüggésben azzal, hogy a 2017. december 29-ei „tervezett pénzeszköz-átvétel” jóváírása megtörtént. 2018. december 31-én a hitelszámla egyenlege szintén „0”. Az Ny. Alap 2018. évi költségvetés 301,2 millió forint többlettel teljesült.

Az Ny. Alap az év folyamán 268 naptári napon bevételi többlettel rendelkezett, hitelállománya 97 napon volt, amelynek átlagos összege a meghitelezett napokra vonatkozóan 63 743,5 millió forint/nap összeget tett ki. Az egyes hónapokra vonatkozó átlagos összegek azonban jelentős eltéréseket mutatnak. A 2018. évben minden hónapban szükség volt hitel igénybevételére, az Ny. Alap havonta átlagosan 8 napon rendelkezett hitelállománnyal. December hónapban 19 napon volt hitelállomány, amely 20-án nullára csökkent a szociális hozzájárulási adó és a biztosított járulékbételek beérkezését követően. Az év hátralévő részében nem volt szükség hitel igénybevételére.

Az átlagos hitelállomány – a meghitelezett napokra vonatkozóan – a bázisévhez képest nőtt (2017. évben 58 175,0 millió forint volt), a meghitelezett napok száma azonban jelentősen csökkent – a 2017. évi 277 napról 97 napra – elsősorban annak eredményeként, hogy a szociális hozzájárulási adó, valamint a járulékbévételek és hozzájárulások bevétele meghaladta a kiadások összegét.

II. 2. A Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak teljesítése

Az Ny. Alap 2018. évi kiadásainak összege 3 352 417,3 millió forint. A kiadások döntő hányadát (99,8% - át) a nyugellátások képezik.

II. 2. 1. Nyugellátások

Az Ny. Alap 2018-ban is a saját jogú nyugellátásokat (öregségi nyugdíj, ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíj, valamint a legalább 40 év jogosultsági idővel rendelkező nők részére megállapított öregségi nyugdíj), valamint a hozzátartozói nyugdíjakat (özvegyi nyugdíjak főellátásként és kiegészítésként, szülői nyugdíj, árvaellátás) finanszírozta. Az Ny. Alap 2018. évi nyugdíjkiadása 3 346 741,3 millió forintot tett ki, mely a KSH – 2019. május 31-ei évközi – STADAT 3.1.9. adattáblája alapján a GDP 8,0%-a. A kiadás éves szinten 2 millió 165 ezer személy ellátását fedezte.

II. 2. 1. 1. A Nyugdíjbiztosítási Alap 2018. évi nyugdíjkiadása – főbb adatok

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2018. évi nyugdíjkiadása 3 346 741,3 millió forint. Ez a teljesítés 3 446,0 millió forinttal, 0,1 %-kal haladja meg a törvényi előirányzat összegét.

A nyugdíjprémium kiadási összegének figyelembevétele nélkül számolva, a nyugdíjkiadás összege 3 310 828,6 millió forint. Ez az összeg a 3 311 045,3 millió forintos prémium nélküli előirányzati összegnél 216,7 millió forinttal, 0,01 %-kal alacsonyabb.

2018 novemberében a 183/2018. (X. 8.) Korm. rendelet szerinti nyugdíjprémium, illetőleg egyszeri juttatás kifizetésére került sor. A 4,4 %-os GDP növekedés alapján járó nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kiadása a nyugellátások vonatkozásában a Nyugdíjbiztosítási Alapot terhelte. (A nyugdíjprémiumra nem jogosító ellátásban részesülők, mint a 40 év jogosultsági idő alapján megállapított, nők korhatár alatti nyugellátása és az ideiglenes özvegyi nyugdíj, egyszeri juttatás jogcímen részesült a nyugdíjprémium céltartalék előirányzati összegéből.) A nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kiadása 2018-ban összességében 35 912,7 millió forint volt.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugellátások főbb ellátáscsoportjainak 2018. évi kiadási adatait a következő táblázat tartalmazza.

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2018. évi nyugdíjkiadása

	Kiadás (millió forint)	Létszám (ezer fő/hó)	Egy ellátottra jutó átlagos kifizetés (Ft/fő/hó)
Öregségi nyugdíj	2 934 399,5	2 036	120 130
Korhatár feletti öregségi nyugdíja	2 699 125,0	1 887	119 212
Nők korhatár alatti nyugellátása	235 274,5	149	131 769
Hozzá tartozói nyugellátás	375 845,2	774	40 464
Özvegyi nyugdíj összesen	345 770,0	714	40 369
Özvegyi nyugdíj főellátásként	56 882,7	69	68 738
Özvegyi nyugdíj kiegészítésként	288 887,3	645 ^{a)}	37 335
Árvaellátás	30 075,2	60	41 592
Egyszeri segély	583,9		
NYUGDÍJKIADÁS (nyugdíjprémium és egyszeri juttatás nélkül)	3 310 828,5	2 165	127 450 ^{b)}
Nyugdíjprémium	33 544,1		
Egyszeri juttatás	2 368,6		
Nyugdíjprémium és egyszeri juttatás együtt	35 912,7		
NYUGDÍJKIADÁS MINDÖSSZESEN (nyugdíjprémiummal és egyszeri juttatással)	3 346 741,3		

^{a)} A hozzátartozói kiegészítő ellátásban részesülők száma szerepel a sajátjogú nyugdíjknál is, így az összlétszámot nem emeli.

^{b)} A fő- és kiegészítő ellátások együttes összegének egy ellátott személyre vetítésével (tehát a főellátások 2 millió 165 ezres létszámának figyelembevételével) számolt érték.

Az összeállítás további része a 2018. évi nyugdíjkiadást – az ellátások összegébe nem beépülő – nyugdíjprémium és egyszeri juttatás kiadásai nélkül mutatja be.

II. 2. 1. 2. A nyugdíjkiadás alakulása az előirányzatához és az előző évhez viszonyítva

II. 2.1.2.1. A nyugdíjkiadások megoszlása

A nyugdíjkiadás döntő hányada, 88,6 %-a az öregségi nyugdíjakra került kifizetésre. Ezen ellátási csoporton belül a korhatár feletti öregségi nyugdíjakra fordított kiadás a teljes nyugellátási kiadás 81,5 %-a volt. A hozzátartozói ellátások kiadásán belüli részaránya 11,4 %, melynek döntő részét (az összkiadás 8,7 %-át) a kiegészítő ellátások kiadásai tették ki.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugellátások főbb ellátáscsoportjainak 2018. évi kiadását – összehasonlítva a bázisév tényadataival és a tárgyévi előirányzattal – a következő táblázat részletezi.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugellátások főbb ellátáscsoportjainak kiadási adatai

millió forint, százalék

	2017. évi tény	2018. évi előirányzat	2018. évi tény	2018. évi tény/ 2018. évi előirányzat	2018. évi tény/ 2017. évi tény
Öregségi nyugdíj	2 775 540,3	2 929 735,0	2 934 399,5	100,2	105,7
Korhatár feletti öregségi nyugdíja	2 549 956,3	2 669 744,6	2 699 125,0	101,1	105,8
Öregségi nyugdíjként megállapított Korhatár feletti rokkantsági nyugdíjból átsorolt	2 179 603,0		2 335 668,9		107,2
Nők korhatár alatti nyugellátása	225 584,0	259 990,4	235 274,5	90,5	104,3
Hozzá tartozói nyugellátás	371 237,2	380 710,3	375 845,2	98,7	101,2
Özvegyi nyugdíj összesen	340 054,7	348 138,2	345 770,0	99,3	101,7
Özvegyi nyugdíj főellátásként	59 912,5		56 882,7		94,9
Özvegyi nyugdíj kiegészítésként	280 142,2		288 887,3		103,1
Árvaellátás	31 182,5	32 572,1	30 075,2	92,3	96,4
Egyszeri segély	540,1	600,0	583,9	97,3	108,1
NYUGDÍJKIADÁS	3 147 317,6	3 311 045,3	3 310 828,6	100,0	105,2
Nyugdíjprémium és egyszeri juttatás együtt	24 014,2	32 250,0	35 912,7		
NYUGDÍJKIADÁS MINDÖSSZESEN (nyugdíjprémiummal és egyszeri juttatással)	3 171 331,8	3 343 295,3	3 346 741,3	100,1	105,5

II. 2.1.2.2. A nyugdíjkiadások alakulása az előirányzathoz viszonyítva

Az öregségi nyugdíjak ellátáscsoportján belül a legnagyobb kiadási tételt képviselő, korhatár feletti öregségi nyugdíjak 2 669 744,6 millió forintos kiadási előirányzatához viszonyítva a 2 699 125,0 millió forintos tényadat 29 380,4 millió forinttal magasabb, amely 1,1 %-os túllépést mutat.

A nők korhatár alatti nyugellátásának 235 274,5 millió forintos kiadása, 24 715,9 millió forinttal, 9,5 %-kal marad el a 259 990,4 millió forintos előirányzatától. Az előirányzathoz képest alacsonyabb kiadás a vártnál mérsékeltebb létszámnövekedéssel magyarázható. Ennek hátterében a nagy létszámú, 1954-ben született korosztály 2017. II. félévi és 2018. I. félévi korbetöltése áll. (Az előző év esetében a II. félévi folyamat 2018-ra áthúzódó hatása.)

Az özvegyi nyugdíjak 345 770,0 millió forintos tényleges kiadása 2 368,2 millió forinttal, 0,7 %-kal alacsonyabb a 348 138,2 millió forintos előirányzatánál. Az árvaellátás 30 075,2 millió forint tényleges kiadása 2 496,9 millió forinttal, 7,7 %-kal kisebb a 32 572,1 millió forintos tervezett összegnél. Összességében a hozzátartozói nyugellátásokra fordított 375 845,2 millió forintos kifizetés 4 865,1 millió forinttal, 1,3 %-kal alacsonyabb a 380 710,3 millió forintos előirányzatnál.

A méltányossági kifizetésekből az egyszeri segélyezésre felhasználható előirányzati összeg 600,0 millió forint, amely összeghez képest 583,9 millió forint került felhasználásra. A teljesítés 97,3 %-os volt.

II. 2.1.2.3. A nyugdíjkiadások alakulása az előző évhez viszonyítva

A bázisévi 3 147 317,6 millió forintos nyugdíjkiadáshoz viszonyítva 2018-ban 163 511,0 millió forinttal, 5,2 %-kal növekedett a nyugdíjkiadás. A növekedést az alábbi tényezők határozták meg.

A kiadásnövekedés összetevői

A kiadásnövekedés levezetésekor (eltérően a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetési adataitól) a visszaérkezett tételek levonását megelőző kiadási értékekkel, vagyis a folyósított ellátásokkal szükséges számolni. (Ez a kiadás feleltethető meg az ellátási létszámnak.)

A visszaérkezett ellátások 6,2 milliárd forint összegű kiadási tételének levonása nélküli, folyósított ellátási összeg 3 153,5 milliárd forint volt 2017-ben. A 2018. évi folyósított kiadási összeg 3 317,4 milliárd forint, amely szintén tartalmazza a visszaérkezett tételek 6,5 milliárd forintos kiadását.

Kiadásokra ható tényezők:

A folyósított kiadásokra:

- **5,1 %-os átlagnövekedés** a Kormány 359/2017. (XI. 30.) rendeletében foglaltaknak megfelelően végrehajtott **2018. január 1-jei hatályú 3 %-os emelés** (az ugyanakkor beépített 2017 novemberi 0,8 %-os emelés nem jelentett emelést az előző évhez képest) és a **2,1 %-os állomány összetétel-változás** (részben egyes visszamenőleges kiadási tételek hatására); valamint
- **0,1%-os létszámemelkedés** hatott.

A folyósított ellátások kiadás-emelkedésének átlag- és létszámösszetevői a következők:

3 153,5 milliárd forint (2017. évi nyugdíjkiadás) * **1,0514** (átlagos ellátási összeg emelkedése) * **1,0006** (létszámváltozás) ~ **3 317,4 milliárd forint** (2018. évi nyugdíjkiadás).

A 3 317,4 milliárd forintos nyugdíjkiadási összegből a visszaérkezett ellátások 2018. évi 6,5 milliárd forintos összegét levonva adódik a 3 310,8 milliárd forintos költségvetési összeg.

A kiadásnövekedés összetevői a költségvetési kiadások alapján:

A Nyugdíjbiztosítási Alap nyugdíjkiadásainak növekedésében az egyes tényezők hatása a következő:

- nyugdíjemelés	94,1	milliárd forint
- cserélődés, összetétel-változás	68,0	milliárd forint
- létszámváltozás	1,8	milliárd forint
- visszautalt ellátások miatti korrekció (kerekítve)	-0,4	milliárd forint
Együttesen:	163,5	milliárd forint

Méltányossági emelések, ellátások

A **méltányossági emelések hatására** a 2018. évi kiadás 1 364,0 millió forinttal emelkedett. Ebből tárgyévi emelésekre 785,7 millió forint került kifizetésre, míg az előző évi emelések áthúzódó hatása mintegy 578,4 millió forint volt.

Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény szerint a Nyugdíjbiztosítási Alap fejezeténél a Nyugellátások alcímen belül az adott előirányzat terhére méltányossági alapon megállapításra kerülő nyugellátásra 200 millió forint, méltányossági alapú nyugdíjemelésre 800 millió forint, egyszeri segélyre 600 millió forint volt felhasználható.

2018-ban 60 121 fő kérelmezett méltányossági nyugdíjmelést, közülük közel 34 725 személy igényét teljesítették. A teljesítési arány az elbírált kérelmek számához viszonyítva 58 %-os, az egy főre jutó emelés havi átlaga 3 539 forint.

A nyugdíjak méltányossági jogkörben történő megállapítása iránt mintegy 2 649 fő nyújtott be kérelmet, melyből 1 020 fő részére állapítottak meg nyugellátást. A megállapított ellátások száma az elbírált ügyekhez viszonyítva 40,6 %-os volt. A 25. életévüket betöltött, továbbtanulók árvaellátásának továbbfolyósítása iránti kérelmet 2018-ban 648 fő nyújtott be; az év során elbíráltak közül 427 kérelmet teljesítettek.

Egyszeri segély iránti kérelmet 54 098 fő nyújtott be. Az összes elbírált kérelemből 32 939 teljesítésére került sor (61,5 %). A segélyek átlagösszege mintegy 17 716 forint volt.

Ellátások átlaga

Az ellátási átlagösszegek 5,1 % növekedésében a legfontosabb tényező a nyugdíjmelés. **2018. január 1-jei hatállyal 3,0 %-os nyugdíjmelésre került sor** a 359/2017. (XI. 30.) Korm. rendelet értelmében. Ezt megelőzően azonban 0,8 százalékkal is meg kell emelni az ellátását annak a személynek, akinek 2017 novemberében egyösszegű kiegészítés járt.

A januári, 3,0 %-os nyugdíjmelésből 2 millió 153 ezer fő részesült. Az emelés 7 811,3 millió forint többletkiadást jelentett január hónapban, az emelés egy főre jutó összege mintegy 3 630 forint volt. A Pénzügyminisztérium prognózisa alapján a 2018-ra várható éves infláció 2,9 % volt (a 2018. évi tényadat 2,8 %, a nyugdíjasokra vonatkoztatott infláció 2,7 % lett.) Mivel a 2018. januári nyugdíjmelés mértéke magasabb volt, mint a prognózis szerint várható, további nyugdíjmelésre vagy egyösszegű nyugdíj-kiegészítésre nem került sor.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugellátások átlagos összege*

	Ft/fő/hó; százalék		
	2017. évi átlag	2018. évi átlag	2018. év/ 2017. év
Öregségi nyugdíj	114 241	120 130	105,2
Korhatár feletti öregségi nyugdíja	113 366	119 212	105,2
Nők korhatár alatti nyugellátása	125 160	131 769	105,3
Hozzá tartozói nyugellátás			
Özvegyi nyugdíj összesen			
Özvegyi nyugdíj főellátásként	66 401	68 738	103,5
Özvegyi nyugdíj kiegészítésként	36 044	37 335	103,6
Árvaellátás	40 753	41 592	102,1
ELLÁTÁSOK ÖSSZESEN ^{a)}	121 223	127 450	105,1

^{a)} A visszaérkezett ellátások figyelembevételével számolt ellátási kiadás alapján.

^{a)} A fő- és kiegészítő ellátások együttes összegének egy ellátott személyre vetítésével (tehát a főellátások számának figyelembevételével számolt érték).

Az ellátási átlagösszegek növekedésében a nyugdíjmelés mellett a **nyugdíjas állomány belső összetételének változásából adódó hatás is szerepet játszott.** Ennek legfontosabb eleme, hogy **a viszonylag alacsony összegű hozzátartozói főellátások (özvegyi nyugdíj, árvaellátás) létszáma jelentősen (8,3, illetve 5,5 százalékkal) csökkent** a vizsgált

időszakban. Így az állományban megnőtt a jóval magasabb átlagos összegű öregségi nyugdíjak részaránya. Tovább növeli az ellátási átlagot az állományba belépettek és kikerültek ellátásának különbsége (az ún. cserélődés). Nagyrészt ezek eredményeként (illetve egyéb kisebb jelentőségű folyamatok hatására) az **egy főre jutó ellátás az intézkedésen túl 2,1 %-kal emelkedett.**

Ellátások száma

2018-ban átlagosan **2 millió 165 ezer fő** részesült a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugellátásban. Ez **1,2 ezer fővel, tehát 0,1 %-kal magasabb** az előző év átlagos létszámánál.

2017. első félévében – a nyugdíjkorhatár-emelési folyamat miatt – aktuálisan egy korosztály sem érte el a nyugdíjkorhatárt. A II. félévben az 1954. I. félévében születettek nyugdíjba menetele pedig még csak mérsékelten emelte a létszámot. Némileg kompenzálta ezt a hatást az 1953-as korosztály 2016-os megállapításainak, valamint a korhatár alattiak ellátásában részesülők korhatár-betöltésének áthúzódó hatása. 2018-ban tovább folytatódott az 1954-ben születettek nyugdíjba vonulása. Az 1954 II. félévében születettek 2018 I. félévének végéig elérték a 63,5 éves korhatárt. A második félévben már nem volt olyan korosztály, amely betöltötte a korhatárt.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátások főbb ellátáscsoportjainak létszáma

	2017. év	2018. év	2018. év/ 2017. év
	Létszám (ezer fő/hó)		
Öregségi nyugdíj	2 024,6	2 035,6	100,5
Korhatár feletti öregségi nyugdíja	1 874,4	1 886,8	100,7
Nők korhatár alatti nyugellátása	150,2	148,8	99,1
Hozzá tartozói nyugellátás	786,6	774,0	98,4
Özvegyi nyugdíj összesen	722,9	713,8	98,7
Özvegyi nyugdíj főellátásként	75,2	69,0	91,7
Özvegyi nyugdíj kiegészítésként ^{a)}	647,7	644,8	99,6
Árvaellátás	63,8	60,3	94,5
LÉTSZÁM ÖSSZESEN ^{a)}	2 163,6	2 164,8	100,1

^{a)} A hozzátartozói kiegészítő ellátásban részesülők száma szerepel a sajátjogú nyugdíjaknál is, így az összlétszámot nem emeli.

A **korhatár feletti öregségi nyugdíjak** létszáma 0,7 %-kal magasabb a vizsgált időszakban az előző évhez képest. Ebből az ellátotti körből a megállapításkor is öregségi nyugdíjasok száma 0,1 %-kal csökkent 2018-ban. A korhatár feletti rokkantsági nyugdíjkból átsorolt korbetöltött öregségi nyugdíjasok száma tovább mérséklődött, 4,8 %-kal. A nők korhatár alatti ellátásából a korbetöltéskor átsoroltak létszáma 2018-ban átlagosan 29,4 ezer fővel növelte a korhatár feletti öregségi nyugdíjasok létszámát. A **nők korhatár alatti nyugellátásából** 0,9 %-kal részesülnek kevesebben, mint 2017-ben.

Tovább folytatódott a hozzátartozói főellátások számának – demográfiai és jogszerzési okok miatti – hosszú évek óta tartó visszaesése is, 9,7 ezer fővel, 7,0 %-kal csökkent a létszám. A kiegészítő ellátások száma 0,4 %-kal mérséklődött 2018-ban.

II. 2. 1. 3. Tájékoztató a Nyugdíjbiztosítási Alap visszaérkezett ellátásairól

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2018. évi nyugdíjkiadását csökkentő, visszaérkezett ellátások összege 6 528,7 millió forint. A 2017. évi visszaérkezett tételek 6 150,9 millió forintos összegéhez viszonyítva a 2018. évi összeg 377,8 millió forinttal, 6,1 %-kal magasabb.

A következő táblázat a visszaérkezések részletes adatait mutatja be ellátásonkénti bontásban.

Visszaérkezett ellátások

Ellátás	Kiadás (millió forint)	
	2017.	2018.
Öregségi nyugdíj	5 061,8	5 385,7
korbetöltött öregségi nyugdíj	4 996,9	5 304,2
- öregségi nyugdíjként megállapított nyugdíj	3 979,6	4 242,4
- korhatár feletti rokkantsági nyugdíjából átsorolt öregségi nyugdíj	1 015,5	1 049,9
- a nők korhatár alatti nyugellátásából korbetöltéskor átsorolt öregségi nyugdíj	1,8	11,9
nők korhatár alatti nyugellátása	64,9	81,5
Hozzá tartozói nyugellátás	1 088,9	1 142,7
árvaellátás	78,0	83,2
özvegyi nyugdíj	1 010,9	1 059,6
- özvegyi nyugdíj főellátásként	270,0	256,7
- özvegyi nyugdíj kiegészítésként	740,9	802,9
Egyszeri segély	0,2	0,2
ÖSSZESEN:	6 150,9	6 528,7

II. 2. 1. 4. Reálérték alakulásának értékelése

A nyugdíjak reálértékének alakulását **kétféle megközelítésben** vizsgáljuk. Az egyik arra ad választ, hogy az **állományban folyamatosan benn levők nyugdíjának reálértéke hogyan változott**. Tehát a **nyugdíjmelések** (és egyéb nyugdíjnövelő intézkedések) fogyasztói árszínvonalhoz viszonyított változását méri.

A tartósan állományban levőkre vonatkozó reálérték-index azonban **nem a teljes nyugdíjas társadalom reálérték-viszonyait fejezi ki**. Minél hosszabb időszakot vizsgálunk ilyen módon, annál kevésbé reálisak a változatlan állomány reálérték-adatai, hiszen az állomány időközben jelentősen kicserélődött. Újjonnan megállapított nyugellátások kerülnek be, illetve az elhunyt nyugdíjasok csökkentik a létszámot. Mindkét változás jellemzően növeli az ellátási átlagot, mivel az új nyugdíjak annál magasabbak, az elhunytak átlagos ellátása pedig alacsonyabb.

Ezért indokolt a **teljes öregségi nyugdíjas állomány átlagos ellátásának éves emelkedését is összehasonlítani az árindex-szel**. E mutatóban a nyugdíjmeléseken, egyéb nyugdíjintézkedéseken túl **az állomány-cserélődés hatása is megjelenik**.

A 2018-ban 3,0 %-os nyugdíjmelés végrehajtására került sor. A 2,7 %-os nyugdíjas fogyasztói árszínvonal-emelkedéshez viszonyítva – figyelembe véve a méltányossági

emeléseket is – a nyugdíjak reálérték-változása 0,3 % volt. A saját jogú öregségi nyugdíjas állomány átlagos ellátásának 5,2 %-os (tehát az állománycserélődést is tartalmazó) emelkedése 2,4 %-os reálérték-növekedést jelent.

Természetesen a nyugdíjak értékalakulásának két, eltérő szemléletű mutatója között hosszabb távon tovább nő a különbség. **1989-hez viszonyítva például a végig állományban lévők nyugdíja 20,2-szeresére nőtt, az (értelemszerűen az aktuális, tehát jelentősen változott állományokra kalkulált) átlagnyugdíj viszont 22,6-szeresükre.** (Alapvetően a folyamatosan beáramló új nyugdíjak ellátásnövelő hatása miatt.) **Ennek megfelelően a két szemléletben az ellátások reálértéke 15,9 illetve 29,8 %-kal emelkedett 1989 óta összesen.**

A nyugdíjak értékalakulásának mutatói

Évek	Fogyasztói árindex ^{a)}	Nyugdíj- emelés ^{b)}	Átlagnyugdíj növekedése ^{c)}	Nyugdíjak reálérték-változása ^{d)}	
				a nyugdíj- emelés alapján	az átlagnyugdíj növekedése alapján
2002	5,3/5,3	15,8	16,3	10,0	10,4
2003	4,7/4,6	13,1	13,9	8,1	8,9
2004	6,8/7,3	9,6	10,9	2,1	3,4
2005	3,6/3,9	9,5	11,4	5,4	7,2
2006	3,9/5,0	7,6	9,5	2,5	4,3
2007	8,0/10,7	6,5	10,4	-3,8	-0,2
2008	6,1/6,9	7,3	10,4	0,4	3,3
2009	4,2/4,9	-1,9	-1,4	-6,5	-6,0
2010	4,9/4,5	1,6	3,2	-2,8	-1,2
2011	3,9/4,4	4,3	1,1	-0,1	-3,1
2012	5,7/5,7	5,9	7,4	0,2	1,6
2013	1,7/1,5	5,2	6,1	3,6	4,5
2014	-0,2/- 0,6	2,4	2,6	3,0	3,3
2015	-0,1/0,4	1,8	2,8	1,4	2,4
2016	0,4/0,6	1,6	2,6	1,0	2,0
2017	2,4/2,3	2,4	3,1	0,1	0,8
2018	2,8/2,7	3,0	5,2	0,3	2,4

^{a)} Az általános és a nyugdíjas fogyasztói árindex.

^{b)} A nyugdíjasok teljes körére kiterjedő intézkedések (éves rendszeres emelések, a 13. havi nyugdíj fokozatos bevezetése és megszüntetése) hatását jelző mutatók találhatók.

^{c)} A sajátjogú öregségi nyugdíjasok átlagos nyugdíjösszeg növekedése, amelyben az emelések (intézkedések) mellett megjelenik az állomány változásának hatása is.

^{d)} A nyugdíjak reálérték változása a nyugdíjas árindexszel számolva.

II. 2. 2. Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai

millió forint; százalék

Megnevezés	2017. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi módosított előirányzat	2018. évi teljesítés	2017. évi telj. a módosított előír. %-ában	2018. évi telj. a 2017. évi %-ában
<i>Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai</i>	5 021,6	6 455,9	7 362,6	5 674,4	77,1	113,0
Postaköltség	4 096,7	4 386,0	5 292,7	4 777,2	90,3	116,6
Egyéb kiadások	924,9	2 069,9	2 069,9	897,2	43,4	97,0

A költségvetési törvény a Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai jogcímen 6 455,9 millió forint összegű előirányzatot tartalmazott. Ezen előirányzat részét képező postaköltség 4 386,0 millió forintos előirányzata 2018. december végén a 1753/2018. (XII.20.) Korm. határozat 1. a) pontja szerint 906,7 millió forinttal növekedett a visszamenőleges hatályú, 2018. évi posta tarifa megállapodásból eredő fizetési kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódó fedezettel. Az egyéb kiadások előirányzati összeg nem változott.

A Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásainak teljesítési összege 5 674,5 millió forint, amely 1 688,2 millió forinttal, 22,9%-kal elmarad a módosított előirányzattól, és 652,8 millió forinttal 13,0%-kal magasabb a bázisidőszaki értéknél.

A Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai döntő részét (84,2%-át) **a postaköltség 4 777,2 millió forint összege** teszi ki, amely 515,5 millió forinttal, 9,7%-kal kevesebb a módosított előirányzatnál, az előző évi teljesítésnél pedig 680,5 millió forinttal, 16,6%-kal magasabb, melyet az előbbieken említett tarifadíj emelése okozott. A postaköltségek 75,3%-át nyugellátások utalásához kapcsolódó postautalvány költségei – 3 598,1 millió forint – teszik ki. A postaköltségek 24,7%-át a levélposta költségek jelentik, mely 169,1 millió forintos, 16,8%-os növekedést mutat a bázis évhez képest.

Az egyéb kiadások 897,2 millió forint összegben teljesültek, amely 1 172,7 millió forinttal, 56,7%-kal kevesebb az előirányzatnál, és 27,7 millió forinttal, 3,0%-kal elmarad a bázisidőszaki teljesítésnél.

2018. évben e kiadások legnagyobb hányadát, 32,5%-át az Európai Unió tisztviselőinek és más alkalmazottainak nyugdíjbiztosítási átutalásáról és visszautalásáról, valamint az egyes nyugdíjbiztosítási tárgyú és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2012. évi CXII. törvény, és a végrehajtására kiadott 219/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet alapján teljesített ún. „nyugdíjtranszfer” 291,2 millió forint összege teszi ki, amely 10,2 millió forinttal kevesebb, mint a 2017-ben kifizetett összeg. Az egyéb kiadások között jelenik meg többek között a nyugdíjszakmai nyomtatványok költsége, a bankköltség, az előző évet érintő egyes bevételek visszatérítése, a fordítás költsége.

II. 2. 3. Vagyongazdálkodás kiadásai

millió forint; százalék

Megnevezés	2017. évi teljesítés	2018. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	2018. évi telj. az előir. %-ában	2018. évi telj. a 2017. évi %-ában
<i>Vagyongazdálkodás kiadásai</i>	2,5	1,0	1,6	160,0	64,0
Ellátások fedezetésre szolgáló vagyongazdálkodás kiadásai	2,5	1,0	1,6	160,0	64,0

A 2018. évben kimutatott 1,6 millió forint vagyoniadás a járuléktartozás fejében átvett ingatlanokhoz (társasházi tulajdonrészhez) kapcsolódó közös költség kiadásokat tartalmazza.

III. A Nyugdíjbiztosítási Alap ellátási szektorának mérlegtagozódása és egyes tételeinek alakulása

ESZKÖZÖK

Az eszközök éves záró állománya 57 589,4 millió forint. Az eszközök állománya az előző évhez viszonyítva 5,8%-kal csökkent.

A készletek a beszámolási időszakban 9,8 millió forinttal növekedtek, mely az előző időszakhoz képest 2,7%-os állománynövekedést mutat. Az év végi állomány 369,9 millió forint, mely a követelés (járuléktartozás) fejében, értékesítési céllal átvett készletek 201,1 millió forintos, valamint a vásárolt készletek 168,8 millió forintos állományát tartalmazza.

A pénzeszközök állománya a 2017. évi 23 601,0 millió forintos állományhoz képest, 2018. évben 23 449,9 millió forintot mutat. Ez 151,2 millió forint összegű, 0,6%-os csökkenést tükröz. A pénzeszközök között az Ny. Alap kezelője a kincstári számlák és a pénztárak tételeit tartja nyilván.

Az eszközök legnagyobb, 58,6%-os hányadát az ellátási szektorban a követelések adják, melynek értéke 33 769,7 millió forint.

A Mérlegben a követelések között került kimutatásra a közhatalmi bevételekkel összefüggésben keletkező követelés, melynek értékvesztéssel csökkentett összege 31 742,8 millió forint, mely 3 734,6 millió forinttal, 10,5%-kal csökkent az előző évhez viszonyítva.

A 2018. évben a közhatalmi bevételek NAV követelés állománya 133 375,2 millió forint, az elszámolt értékvesztés összege 101 632,4 millió forint.

A követelések kisebb része a működési bevételek járulék jellegű követeléseiből (megtérített ellátás, mulasztási bírság, járulék tartozás fejében megítélt pénzkövetelések) 436,1 millió forint, illetve a jogalap nélküli ellátás követelés 628,0 millió forintos állományából tevődik össze. Összességében a működési bevételek követelés állománya az előző évhez viszonyítva 79,2 millió forinttal csökkent.

A költségvetési évben esedékes követelések összege 32 806,9 millió forint, amely 3 813,9 millió forinttal, 10,4%-kal alacsonyabb az előző évinél, mely feltételezhetően a követelésállomány csökkenésével és a hatékonyabb behajtási tevékenységgel magyarázható.

A költségvetési évet követően esedékes követelések összege 62,4 millió forint, mely az előző évhez képest jelentős 14,9 millió Ft csökkenést mutat vélhetően.

A követelések között mutatjuk ki a követelés jellegű sajátos elszámolásokat 900,4 millió forinttal, mely az adott előlegek 201,3 millió forintos, és a nem társadalombiztosítási ellátásokhoz kapcsolódó kifizetések, meg nem térített 699,1 millió forintos értékét foglalja magába. Ezen sajátos elszámolásoknál a nyitó adatokhoz képest a növekedés 455,8 millió forint volt.

Az aktív időbeli elhatárolások állománya nem volt.

FORRÁSOK

A források záró állománya 57 589,4 millió forint, melynek jelentős, 93,9%-os hányada a saját tőke 54 071,4 millió forint összegéből, 6,1%-os mértéke a kötelezettségek 3 518,0 millió forintos összegéből tevődik össze.

A saját tőke – a 2018. évi nyitó adatokhoz képest – 54 071,4 millió forintos év végi állományának a csökkenését a mérlegszerinti negatív eredmény 3 546,7 millió forint értéke okozta.

A kötelezettségek állománya összességében az előző évi adatokhoz képest 0,9 %-kal 32,3 millió forinttal nőtt.

Ez egyrészt a költségvetési évben esedékes kötelezettségek 38,4%-os csökkenésével – amely az un. nem TB hitel állományt foglalja magába, ami 116,9 millió forinttal csökkent – másrészt a költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek 6,0%-os növekedésével és a kötelezettség jellegű sajátos elszámolások állományának 4,5%-os növekedésével magyarázható.

A passzív időbeli elhatárolások állománya nem volt.

IV. Nem a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátások 2018. évi alakulása

2018. évben a nem az Ny. Alapból finanszírozott ellátások összes kiadása 149 120,5 millió forint, megtérítése 148 758,0 millió forint, a finanszírozási hiány 362,5 millió forint volt.

A 2018. évi finanszírozás helyzetét tekintve a központi költségvetés által finanszírozott **korhatár alatti ellátások** kiadásai 93 145,4 millió forint összegben teljesültek, amely 3 228,6 millió forinttal meghaladta az éves előirányzat összegét (89 916,8 millió forint). Míg szolgálati járandóság kiadásai 173,6 millió forinttal maradtak el az előirányzattól, addig a korhatár előtti ellátás, táncművészeti életjáradék kiadásai 3 402,2 millió forinttal haladták meg az előirányzatot.

A kiadások 1,9 %-kal csökkentek a korhatár alatti ellátások 2017. évben teljesített kifizetéseihez (94 943,1 millió forinthez) képest. A csökkenés irányába elsősorban az a tény hatott, hogy az ellátottak száma csökkent.

A megtérítések összege 93 080,2 millió forint, 65,2 millió forinttal elmaradnak a kiadásoktól, amelyet a zárszámadás keretében kell a központi költségvetésnek az Ny. Alap a részére megtérítenie.

Korhatár alatti ellátásban 2018. évben átlagosan 38 536 fő részesült, az átlagos ellátás havi összege 200 013 forintot tett ki. Ezen belül:

- szolgálati járandóságban részesült 29 939 fő, 205 978 forint/fő/hó átlaggal,
- korhatár előtti ellátásban 8 551 fő, 179 226 forint/fő/hó átlaggal,

- táncművészeti életjáradékban pedig 45 fő, akiknek havi ellátási átlaga 181 787 forint volt.

A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások ellátási kiadásai 27 926,3 millió forint összegben teljesültek (ebből 254,8 millió forint postaköltség), amely 0,6 %-os csökkenést jelent a 2017. évben teljesített kifizetésekhez (28 096,7 millió forinthez) képest. Ezen ellátások kiadásai 1 667,8 millió forinttal meghaladják az éves előirányzat összegét, a 26 258,5 millió forintot. Ugyanitt kerül elszámolásra a hősi halott hozzátartozójának kiegészítő hozzátartozói támogatása, amelynek kiadása és megtérítése is 0,9 millió forint volt.

A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések kiadása 1 733,1 millió forinttal, a házastársi pótlék kiadása 142,4 millió forinttal túlteljesült az előirányzathoz képest. A mezőgazdasági járadék 122,2 millió forinttal, az átmeneti bányászjáradék, szénjárandóság kiegészítése és kereset-kiegészítés 502,0 millió forinttal, valamint az egyéb támogatások kiadása 0,5 millió forinttal maradt el az előirányzattól.

A megtérítések összege 27 836,0 millió forintban teljesült, amely 90,3 millió forinttal elmarad a kiadásoktól, a hiányt a zárszámadás keretében kell az Ny. Alap részére megtéríteni.

Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátást 2018. évben átlagosan 115 386 fő kapott, az egy főre jutó havi ellátás összege pedig 19 763 forint volt. Ezen belül:

- átmeneti bányászjáradékban 2 268 fő részesült, 186 550 forint/fő/hó átlaggal,
- politikai rehabilitációval kapcsolatos kiegészítés jogcímen 68 209 fő kapott, átlagosan 9 445 forintos havi ellátást,
- egyéb támogatásban (lakbér-hozzájárulásban, cukorbeteg támogatásban) 18 450 fő részesült,
- házastársi pótlékot és jövedelempótlékot 12 765 fő kapott, 16 105 forintos havi ellátási átlaggal,
- mezőgazdasági járadékot 2 060 fő részére folyósítottak, 59 489 forint/fő/hó átlaggal,
- bányász kereset-kiegészítésben 2 fő, illetve a 2015. évi XLII. törvény alapján hősi halott közeli hozzátartozója részére folyósított kiegészítő hozzátartozói támogatásban 2 fő részesült.

A művészeti nyugdíjsegélyek kiadása a 2018. évben 1 339,8 millió forint, a megtérítés 1 230,7 millió forint volt, 109,1 millió forint hiányt eredményezve.

MAK nyugdíjsegélyt 2018. évben 1 939 fő részére folyósítottak, 57 148 forintos havi átlagos ellátási összegben.

A közjogi méltóságok részére járó juttatás, valamint a közjogi méltóságok utáni hozzátartozói nyugellátás kiadása 175,1 millió forint, megtérítése 175,4 millió forint volt a 2018. évben, a 0,3 millió forintos többletet a zárszámadás keretében kell rendezni az alábbiak szerint:

- Az Ny. Alapnak az Alkotmánybíróság volt elnökei részére járó juttatás fedezete jogcímen 0,3 millió forintot vissza kell utalnia az Alkotmánybíróság fejezet részére.

A **pénzbeli kárpótlás** 833,7 millió forintos kifizetése az előirányzat 860,2 millió forintos összegéhez képest 26,5 millió forint megtakarítást eredményez.

A **Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok** kiadásainál, amelyek összege 1 902,6 millió forint, az előirányzat 2 016,9 millió forint összegéhez mérten 114,3 millió forint megtakarítás mutatkozik.

A pénzbeli kárpótlás kiadásai 16,4 %-kal, míg a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok kiadásai 8,2 %-kal alacsonyabbak a 2017. évi kiadásoknál. Az ellátottak száma mindkét ellátás esetében csökkent (18,0 illetve 8,3 %-kal), viszont mind a pénzbeli kárpótlás

alapösszegének, mind a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok összegének emelésére sor került az év folyamán.

E két ellátás esetében a megtérítések összege együttesen 2 727,8 millió forint, amely 8,6 millió forinttal elmarad a kiadásoktól, a hiányt zárszámadás keretében kell a központi költségvetésnek az Nyugdíjbiztosítási Alap részére megtérítenie.

A Hadigondozottak Közalapítványa által finanszírozott hadigondozotti ellátások, és az MNV Zrt. által finanszírozott vagyoni kárpótlási, valamint az Nemzeti Földalap (a továbbiakban: NFA) által finanszírozott termőföld életjáradékra váltásából adódó kiadások megtérítése – a jogszabályokban rögzített utólagos finanszírozási rendnek és a finanszírozókkal kötött megállapodásokban foglaltaknak megfelelően – a kifizetésekhez igazodik. Az éves szinten mutatkozó eltérések a hőközi kifizetésekből, illetve az év végi elszámolások miatti időbeli eltolódásokból adódnak. Részletezve:

A **hadigondozotti ellátások** kiadásai 14 020,8 millió forint összegben teljesültek, megtérítése 13 949,3 millió forint volt, 71,5 millió forint „alul”-finanszírozást eredményezve. A hadigondozotti ellátások kiadásai 61,8 %-kal emelkedtek a 2017. évi kiadásokhoz képest.

A **vagyoni kárpótlási** életjáradék kiadása 745,3 millió forint, megtérítése 739,3 millió forint volt, így a finanszírozási hiány 6,0 millió forint.

A vagyoni kárpótlási életjáradék kiadásai 16,8 %-kal elmaradnak a 2017. évi kiadástól.

Az ellátottak száma a vagyoni kárpótlás esetében 18,4 %-kal csökkent, míg a hadigondozotti ellátások esetében 35,3 %-kal nőtt.

A **termőföld átadása ellenében megszerezhető életjáradék** kiadása 2018. évben 9 030,4 millió forint volt, amely 4,8 %-kal magasabb a 2017. évi kiadásnál. Az ellátottak létszáma ebben az ellátási körben 6,1 %-kal csökkent, ezt azonban részben ellensúlyozta az ellátások emelésének hatása.

A Hadigondozottak Közalapítványa, az MNV Zrt., valamint az NFA által finanszírozott ellátások tekintetében a többletek, illetve hiányok rendezésére a finanszírozási megállapodások alapján kerül sor.

A működési költségterítések alakulása

A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások, valamint a korhatár alatti ellátások működési költségeinek megtérítése az eredeti előirányzatnak megfelelően: 1 816,1 millió forint összegben teljesült.

A pénzbeli kárpótlási és a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok tekintetében a térítés az eredeti előirányzatnak megfelelően: 48,5 millió forint összegben teljesült, a központi költségvetés által finanszírozott ellátások együttes működési költségterítése így 1 864,6 millió forint volt.

A hadigondozotti ellátások 2018. évben megtérített működési költségeinek összege 329,1 millió forint, a vagyoni kárpótlási életjáradéknak a finanszírozói megállapodás alapján elszámolt működési bevétele 20,3 millió forint, a termőföld ellenében járó életjáradék 2018. évben megtérített működési költsége 43,2 millió forint. Az összes, nem a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátás működési költségterítése 2018. évben 2 257,2 millió forint volt, mely az Ny. Alap kezelőjének a költségvetésében jelenik meg.

V. Korengedményes nyugdíj elszámolása

2018-ban a jogszabály értelmében már nem kerülhetett sor új korengedményes nyugdíj címen ellátás folyósítására, csak bevételek érkezhettek, elsősorban a 2016 előtt jogalap nélkül kifizetett ellátások megtérülése (befizetés, levonás, véglegesen visszaérkezés) formájában.

A zárszámadás keretében az Ny. Alapnak a Nemzeti Foglalkoztatási Alap részére 0,2 millió forintot kell az előző évek jogalap nélküli követeléseinek visszatérítése címén átadni.

VI. Tárgyvetet megelőző év zárszámadási törvényben foglalt rendelkezések végrehajtása

A 2017. évi zárszámadási törvény 15. §-a értelmében a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezet 5 386,8 millió forintot térített meg az Ny. Alap javára Költségvetési hozzájárulások címen. A jelzett összeg az Ny. Alap 2017. évi költségvetési hiányának a megtérítése.

Az Ny. Alap közreműködésével, de nem az Ny. Alap terhére folyósított 2018. évi ellátásokhoz kapcsolódóan a megtérítési és visszautalási kötelezettségek teljesítése a 13-14. §-ban előírtak szerint végrehajtásra került.

Budapest, 2019. augusztus 13.